

[Niels Jørgen Nielsen.]

domsundervisningen skulle være frivillig, er, at man siger, den ikke kan gives i den helt objektive form. Det kan undervisningen, når det drejer sig om andre livsanskuelser, muligvis heller ikke, og jeg vil da i al stilfærdighed henstille til ministeren, om ikke det var klogt at overveje dette spørgsmål endnu en gang, altså ministerens oprindelige udkast og så det, der her er foreslået, og jeg vil henstille til det udvalg, der kommer til at arbejde med lovforslaget, at man tager dette problem op til en virkelig grundig debat.

Poul Dam: Det hænder jo en gang imellem, at man drømmer, man lever i en svunden tid. Jeg har det sådan, når jeg læser skoleforslag, og så kniber jeg mig i armen og opdager, at jeg er vågen — jeg lever på dette område i en svunden tid.

Det centrale for mig i dette forslag er det oplæg med hensyn til fagkreds sammenføjet med begrebsbestemmelserne i kapitel 1, som en række af ordførerne jo også har talt om. Der er et ord i § 2, som for mig afslører, at vi lever i en svunden tid i dette forslag; det er i stk. 3, hvor der er tale om, at folkeskolen forbereder eleverne. Forbereder eleverne — det vil altså sige, at grundforestillingen er den, at børn lever i en lukket verden, i sådan en slags hønsegård med kyllingenet omkring, og i den kan man så forberede dem til engang med tiden at komme ud på møddingen som rigtige store hanekyllinger. Det er jo en interessant tanke, og den er forståelig, når man ser på folkeskolens fortid. Den gode gamle landsbyskole var jo en skole, der åbnede øjnene på børnene, satte dem i forbindelse med en stor verden udenfor, en verden, som de ikke kendte noget til fra deres daglige tilværelse. Der lærte man dem historie, geografi, måske også en lille smule biologi, og efterhånden også samtidsorientering, for samtiden var jo noget, de engang skulle ud til.

Jeg mener, det er et katastrofalt synspunkt for en moderne skolereform. Et barn i dag lever midt i den moderne verden. Den moderne verden presser sig ind på barnet gennem radioen og fjernsynet; selv om der er nogen, der, som vi har hørt tidligere i dag, synes, at den presser sig lidt voldsomt ind på børnene, og at man ved udvælgelse af

de rette radiomedarbejdere skulle forhindre denne påtrængenhed, så er det der jo. Et 9 års barn ser tv-avis, læser avisen, læser Anders And, der handler om kapitalismens forfærdeligheder, og mange andre ting for nu at tage noget af det, man ved bliver læst — det andet kan man være mere skeptisk over for. Et barn i dag lever i den moderne verden, som det ifølge dette folkeskoleforslag først langsomt skal forberedes til at leve i.

Jeg tror, man må tage sit udgangspunkt i den sociale, den sociologiske realitet i nutidens samfund. Barnet er omgivet af en verden, og denne verden, som det allerede møder, kan skolen sammen med forældrene hjælpe børnene til at forstå bedre, til at orientere sig bedre i; man kan hjælpe børnene til at få referensrammer at benytte sig af i dette møde med den moderne verden.

Men kan dette overhovedet gøres gennem den fagopdeling, vi har her? For mig at se kan det det ikke. Noget af det, der er helt traditionelt, er denne vidunderlige passus om, at historie skal begynde i 3. klasse, og samtidsorientering skal begynde på 8. klassetrin, men kan — meget venligt — begynde tidligere. Ja men er det ikke et udtryk for en hel misforståelse af situationen? Historie beskæftiger sig med abstrakter, som børn har ganske overordentlig svært ved at fatte noget af. Samtidsorientering beskæftiger sig med alt det, som barnet i forvejen møder og bør møde. Jeg tror, det naturlige og rimelige ville være at bytte om på disse ting, også af den grund, at man, hvis man har en del at gøre med unge mennesker, har en levende fornemmelse af, at der ofres mange penge og megen utvivlsomt god arbejdskraft her i landet i skolen, uden at det sætter sig påviselige spor hos eleverne. Den historieviden, der findes hos den gennemsnitlige dansker, selv den student, der er gået ud af gymnasiet et halvt år før, er jo næsten lig nul, naturligvis fordi undervisningen er givet på et tidspunkt, hvor man ikke kunne kapere den. Og det gælder på en lang række andre områder, at undervisningens nyttevirkning er højst bekymrende, fordi undervisningen ikke er elevcentreret og ikke er koncentreret om det moderne samfunds sociale realitet.

En undervisning, der også er højst tvivlsom, er naturligvis undervisningen i kristen-